

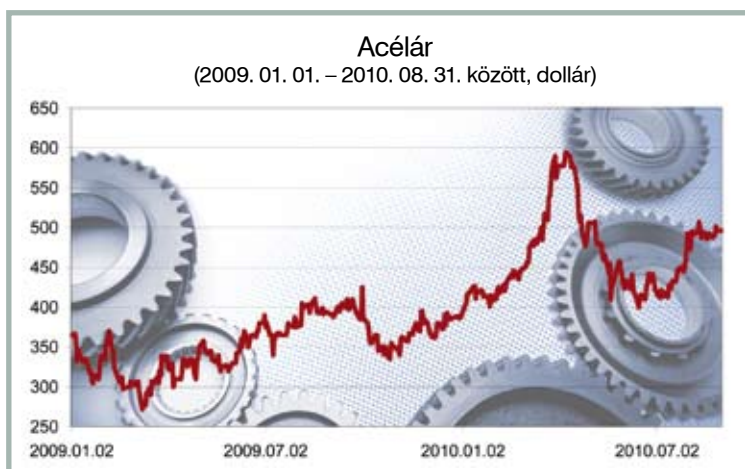
ZÖLDIPAR

Felemás kilábalás

A növekvő energia- és nyersanyagárak húzta kereslet erősödése, valamint élénkülő befektetői érdeklődés jellemezte 2010 első nyolc hónapját a hazai zöldiparban. A hitelhez jutási lehetőségek azonban nem javultak, a pályázati kifizetések tovább lassultak. A megújuló energiaforrások hasznosítását egyébként támogató kormányzat pedig a stratégiaalkotás szintjén teljesen elfeledkezett a klasszikus környezetvédelmi szektorról.

Az előttünk álló években a hazai zöldipar reprezentánsai a piaci-szabályozói környezet megfelelő alakítása esetén egyaránt lehetőséget látnak a gazdasági növekedés erősítésére, a tömeges munkahelyteremtésre, valamint az ország környezetvédelmi állapotának javítására. Mindez akár eszményi feltételeket is kínálhatna egy új, „zöld” alapokon nyugvó gazdasági konjunktúra kibontakozásához, ám a másik oldalon egy sor rendezetlen szabályozási kérdés, a zöld technológiák preferálásának szinte teljes hiánya, megkérdőjelezhető tenderek, továbbá a pályázati rendszer lassúsága és a kifizetések csúszása áll.

Forrás: Bloomberg, Equilor

Elmulasztott lehetőségek

Összességében a környezetvédelmi szektor nem teljesít rosszul. Az ágazatban 2010 közepén már mintegy 2000 vállalkozás működött, az általuk értékesített termékek és szolgáltatások forgalma pedig a gazdasági válság kitörésének évében, 2008-ban meghaladta a 400 milliárd forintot. A gazdasági krízis súlyos csapást mért a szektorra, ám a gyors magára találást és a fejlődési lehetőségeket jelzi, hogy 2010 első öt hónapjában a magyar hulladékexport értéke – a nyersanyagok iránti fokozódó piaci kereslet és a növekvő árak következtében – 75 százalékkal bővült, immár a legnagyobb forgalmat képviselve a nyersanyag-külkereskedelmen belül. Ráadásul a fontosabb fémek közül hiába nőtt például a réz árfolyama 150 százalékkal az utóbbi, nem egész két évben, a Credit Suisse elemzői szerint a 2010. szeptember elején mért hétezer dolláros tonnánkénti ár 2012-re egészen a 10 ezer dolláros tonnánkénti magasságba emelkedhet.

Az impozáns számok ellenére 2010 első nyolc hónapját sokan az elmulasztott lehetőségek időszakának tartják, arra hivatkozva, hogy a válság mélypontját követő hónapokban a környezetipar-nak (is) égető szüksége lenne a kilábalást elősegítő intézkedésekre. Márpedig ennek tükrében komolyan rontja az iparág versenyképességét, hogy több milliárd forintra tehető az a pályázati

Top 20 Magyarország – Zöldipar

(2009-es árbevétel szerint, milliárd forint)

Cégnév:	2008	2009	2009
FKF. Zrt.	35,09	38,57	52,69
Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.	32,49	33,35	44,52
ALCUFER Kft.	33,26	14,46	43,72
DMRV Zrt.	8,65	9,68	33,03
ERECO Zrt.	29,14	9,28	32,21
ATEV ZRT.	8,27	9,28	29,56
Tatai Környezetvédelmi Zrt.	5,28	8,28	26,61
NI-METAL Kft.*	0,00	7,62	26,26
FÉMKER Kft.	10,43	7,37	24,23
FOKA-LINE Kft.	1,89	6,99	23,18
ÉDV Zrt.	6,43	6,65	22,76
Inter-Metalex Kft.	7,50	5,99	21,99
A. K. S. D. Kft.	4,14	4,94	21,76
Loacker Hulladékhasznosító Kft.	9,28	4,90	20,40
METALEX 2001 Kft.	6,20	4,80	20,01
Észak-magyarország MÉH Zrt.	8,13	4,31	19,76
Észak-dunántúli MÉH Zrt.	7,75	4,08	19,57
AVE Miskolc Kft.**	2,95	3,75	19,39
Győri Kommunális Szolgáltató Kft.	3,57	3,58	19,10
ZALAVÍZ Zrt.	3,17	3,58	17,71

*Alapítás 2008. **Üzleti év: október 1-től szeptember 30-ig

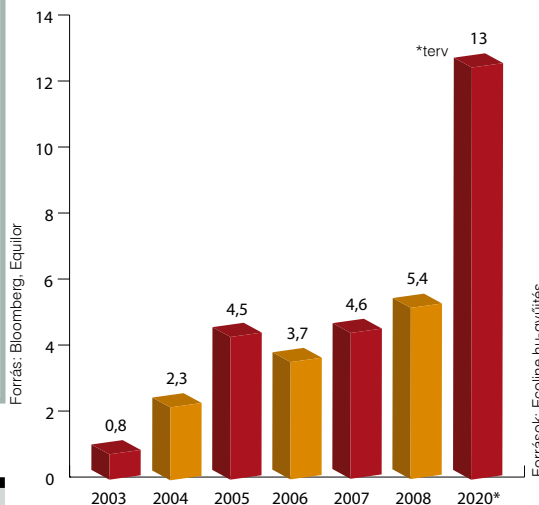
Forrás: Opten

Rézár
(2009. 01. 01. – 2010. 08. 31., dollár)

Forrás: Bloomberg, Equilor

Megújuló források részesedése Magyarországon (százalék)

Források: Ecoline.hu-gyűjtés

HULLADÉKHASZNOSÍTÁS MÁSKÉNT

Magyarország a begyűjtött, illetve előkezelt hasznosítható hulladékoknak mintegy 60 százalékát exportálja, így az ezek hasznosításával elért érték többlet más országok vagyonát növeli. Pedig a piaci-szabályozási környezet alakításával ennek a hulladékmenyiségnek sokkal nagyobb hányadát lehetne idehaza feldolgozni, és így nagyobb hozzáadott értéket képviselő termékeket előállítani Magyarországon. Ez pedig egyszerre járulna hozzá a gazdasági növekedéshez és a munkahely-teremtési célok teljesítéséhez.

úton elnyert, elfogadott elszámolású forrástömeg, amelynek döntő része hosszú hónapok óta kifizetetlen. Pénzügyi becslések szerint a pályázati források nagyjából 80 százalékát késve fizetik ki, és ezen belül az 5-6 hónapos csúszás sem ritka.

Felemás a fogadtatása a környezetvédelmi szektorban a zöldipar fejlesztését az első számú

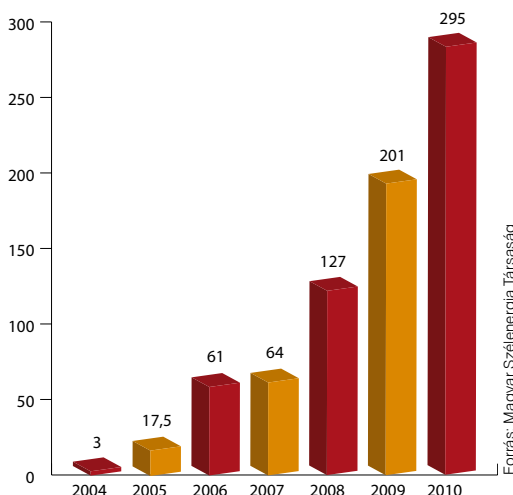

prioritások között kiemelt, új Széchenyi-terv vitairatának is. Abban ugyanis mindenki egyetért, hogy a gazdasági növekedés egyik motorját a következő években a zöldágazat megerősítése adhatja, ennek pedig egyik legfontosabb elemét a megújuló energiaforrások hasznosítását és az energiahatékonyság növelését célzó fejlesztések jelenthetik. Csakhogy a célok felsorolása ezzel véget is ért, így a stratégiai dokumentumból a zöldipar másik pillére, a hulladékgazdálkodás, valamint a víz- és szennyvízkezelés területe teljesen kimaradt, miközben az ágazat fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy Magyarország képes lesz-e a meglévő hulladékvagyonából, annak hasznosításával valódi értéket teremteni.

Döcögő fejlesztési programok

Nem segíti a beruházói hangulat élénkítését egyes – egyébként kedvezően fogadott és sikeresen indított – fejlesztési projektek nehézkes előrehaladása sem. Erre talán legjobb példa a vidékfejlesztési tárca által - az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap forrásaira támaszkodva (EMVA) – még 2007-ben indított bioenergetikai program. Ennek keretében 44 biogázüzem építésére ítélték meg támogatást, ám ezek közül mindeddig tíznél kevesebb készült el, mivel a nyertesek többsége mindmáig nem tudott hitelt szerezni a szükséges önrész biztosításához. Kedvezőtlen szelek fújnak a szélenergia-hasznosítás területén is. Annak ellenére, hogy csupán 2009

Magyarországi szélenergiák teljesítménye (megawatt)

A működő szélenergiák 2010-es teljesítménye már közelíti a Magyar Energia Hivatal által megadott 330 megawattos korlátot.

Bioetanol-gyártó kapacitás

(millió liter)		
Ország	2006	2010
Németország	706	1159
Spanyolország	521	558
Franciaország	820	1780
Svédország	150	310
Olaszország	302	302
Lengyelország	136	721
Magyarország	115	210

Forrás: European Bioethanol Fuel Association

Biodizelgyártó kapacitás

(ezer tonna)		
Ország	2005	2010
Németország	2681	4933
Franciaország	775	2505
Csehország	203	427
Ausztria	134	560
Lengyelország	150	710
Magyarország	12	158

Forrás: European Biodiesel Board

eleje óta több mint 170 megawatt teljesítményű új szélérőművet telepítettek Magyarországon, az összes üzemben lévő létesítmény 295 megawattnyi teljesítménye már közelíti a Magyar Energia Hivatal által megszabott 330 megawattos korláthoz. Az újabb 410 megawattnyi erőművi kvóta kiosztására több mint egy éve meghirdetett pályázatot pedig 2010 nyarán felfüggesztették, és egyelőre nem látni, mikor következhet a folytatás.

Élénk befektetői érdeklődés

Történetek azért pozitív fejlemények is! A befektetői kedv nem szűnt meg, amit jól jelez, hogy a Videoton-csoport 51 százalékos többségi tulajdonrész szerzett a megújuló energia több területén mérnöki irodaként és fővállalkozóként működő STS Group Zrt.-ben. Eközben a szektor egyetlen tőzsdei cégeként jegyzett PannErgy Nyrt. a Baranya megyei Szentlőrincen 2010 júliusában rakta le az alapkövét az első geotermikus fűtőművének, amelynek megvalósítására 442 millió forint pályázati támogatást is sikerült elnyerniük a KEOP forrásaiból. Az elmúlt egy évben új üveghulladék-feldolgozók létesültek, valamint – pályázati támogatás nélkül is – sorra indultak az úgynevezett hulladéklerakógáz hasznosítását célzó beruházások.

Látványos előrelépést történt a bioüzemanyaggyártás területén is. 2010 augusztusában egy új, nagy kapacitású bioetanol-gyártó üzem alapkövét helyezte le a Pannónia Ethanol Zrt. Dunaföldváron, míg a Hungrana Kft. által Szabadegyházán gyártott – 85 százalékban bioetanol tartalmú – E85-ös üzemanyag értékesítésének az adott lökést, hogy több kiterjedt kúthálózatot üzemeltető társaság is elkezdte értékesíteni, aminek köszönhetően ma már több mint 200 helyen lehet zöld

HELYZETÉRTÉKELÉS ÉS VÁRAKOZÁSOK: AHOGY A PIACI SZEREPLŐK LÁTJÁK

TÚLÉLŐ ÜZEMMÓD

A környezetvédelmi piac szereplői számára a 2009–2010-es év a várakozásról szólt, azaz hogy mikor nyílnak meg a KEOP- és egyéb pályázati források a különböző fejlesztési projektek megvalósítására. A víz- és szennyvízkezelés területén igen sok projekt kapott támogatást az előkészítésre és tervezésre, ám kivitelezési feladat igen kevés volt. 2010 második felében és 2011-ben már élénkülés várható, ami elengedhetetlen, mert e nélkül veszélybe kerülhet az elnyert EU-támogatások felhasználása is. A zöldipar szereplői a túlélésre rendezkedtek be, illetve a több lábon állás érdekében megpróbálnak új területek felé nyitni, ám ennek eredményei csak hosszabb távon mutatkozhatnak meg.

Tomosi Károly,
a VVS Magyarország Zrt. vezető igazgatója

STABILITÁSRA VÁRVA

A gazdasági válság a környezetvédelmi ipar minden területén erőteljesen éreztette hatását, amit tovább fokozott, hogy visszaesett az állami megrendelések száma, ráadásul az új pályázatok elbírálása és a már odaítélt támogatások folyósítása is teljesen lelassult, óriási bizonytalanságot okozva ezzel az érintett vállalatok működésében. Ami a jövőt illeti, legfőképpen stabilitásra várunk, emellett egy tíz pontból álló javaslatcsomagot is összeállítottunk az új kormányzat számára a szükséges teendőkről. Ezek közül a legfontosabb egy átfogó hulladékgazdálkodási stratégia megalkotása lenne, aminek alapján a közvetett és közvetlen piacteremtési eszközök megteremtik a lehetőséget, hogy a zöldipar a magyar gazdaság valódi kitörési pontja lehessen.

Székely Anna,
a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének ügyvezető igazgatója

üzemanyagot kapni az országban. Az pedig a fejlődési potenciált érzékelteti, hogy a piaci szakértők szerint a következő öt évben a piaci-szabályozási környezet megfelelő alakítása esetén a magyar környezetvédelmi ipar a háromszorosára lenne képes növelni a teljesítményét, akár 100 ezer új munkahellyel is hozzájárulva a foglalkoztatási helyzet javításához. Az ágazat szereplői azonban úgy látják, hogy ehhez egyszerre lenne szükség – többek között – a stratégiai tervek újrafogalmazására, az úgynevezett zöld közbeszerzési eljárások bevezetésére, a környezet használatának fokozottabb megfizetésére, az EU-források célzottabb felhasználására, valamint a zöld termékek és megoldások elterjedését segítő, speciális adó- és díjfizetési szabályok kialakítására.

■ NÉMETH I. GERGELY

A zöldipar a következő öt évben 100 ezer új munkahellyel járulhatna hozzá a foglalkoztatási helyzet javításához a szabályozói környezet megfelelő alakítása esetén.